

Asia: VN/17594/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tartuntataudeista

Lausunnonantajan lausunto

1 § Yleisvaaralliset tartuntataudit

-

2 § Valvottavat tartuntataudit

-

3 § Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävät

-

4 § Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät

-

5 § Lupa- ja valvontaviraston tehtävät

-

6 § Hyvinvointialueiden tehtävät

Ehdotetussa säännöksessä säädetään hyvinvointialueen tehtävistä. Toisin kuin säännöstä koskevassa perustelumuiotiossa, asetuksessa ei mainita HUS-yhtymää. Asetusluonnoksessa muutoin on huomioitu asetustekstissä myös HUS-yhtymä. Säännöstä tulisi täydentää tältä osin.

7 § Lääkärin tartuntatauti-ilmoitus

Ehdotetun asetuksen 7 §:n 2 momentin mukaan erityisen kiireellisessä tapauksessa lääkärin on tehtävä alustava ilmoitus välittömästi puhelimitse terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle. Asetusta tulee korjata siltä osin kuin siinä on viitattu sairaanhoitopiireihin, joita ei enää ole olemassa.

8 § Hoitoon liittyvät infektiot

-

9 § Lääkkeille erittäin vastustuskykyiset mikrobit

-

10 § Ilmoitettavat zoonootit ja eläintautitapaukset

-

11 § Otosseurannalla seurattavat taudit ja oireyhtymät

-

12 § Asiakkaiden ja potilaiden suojaaminen lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä

Säännös olisi uusi. Siinä määriteltäisiin tartuntatautilain 52 § 1 momentissa tarkoitetut tehtävät, joissa edellytetään rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa, vesirokkoa ja hinkuyskää varten sekä asiakas- ja potilasryhmät, joiden kanssa lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä tätä suojaa edellytetään. Lisäksi siinä määriteltäisiin tartuntatautilain 52 § 2 momentissa tarkoitetut rokotteet.

KT pitää lähikontaktissa tapahtuvien tehtävien täsmentämistä asetuksella tarpeellisena. Tällaisia tehtäviä olisivat ehdotetun asetuksen mukaan asiakkaiden ja potilaiden hoitamiseen ja hoivaan liittyvät tehtävät, näytteenotto, kuvantamistutkimukset, ruuan jakelu potilaille ja muut lähikontaktissa suoritettavat asiakaspalvelutehtävät. Asetuksen perusteluiden mukaan tällaisia tehtäviä olisivat kuitenkin edellä mainittujen lisäksi myös lääkehoitoon liittyvät tehtävät ja potilashuoneiden siivoaminen. KT pitää välttämättömänä, että asetuksen sanamuoto ei ole ristiriidassa asetuksen perusteluiden kanssa. Mikäli lääkehoitoon ja potilashuoneiden siivoamiseen liittyvät tehtävät katsotaan tartuntatautilain 52 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi lähikontaktissa tapahtuviksi tehtäviksi, tulisi tämä käydä ilmi myös asetuksesta.

Asetusehdotuksen 52 § 2 momentissa määriteltäisiin, ketkä ovat tartuntatautilain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita ja potilaita. KT pitää määrittelyä tarpeellisena. KT kiinnittää kuitenkin huomiota raskaana olevien osalta siihen, että asiakkaan tai potilaan raskaus ei kaikissa tilanteissa tule sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan tietoon. Tämä saattaa johtaa kyseisen asiakas- tai potilasryhmän osalta käytännön soveltamisen haasteeseen.

KT kiinnittää huomioita hinkuyskää koskevaan sääntelykokonaisuuteen. Voimassa olevan tartuntatautilain 48 §:ssä edellytetään imeväisikäisiä hoitavilta rokotuksen antamaa suojaa hinkuyskää vastaan. Aiemmin lausuntokierroksella olleessa tartuntatautilain 52 § 1 momentissa ehdotetaan, että lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä edellytetään rokotetta hinkuyskää vastaan. Lakiehdotuksessa ei enää rajata edellytystä imeväisikäisiä hoitaviin. Tästä ei ole mainintaa myöskään lakiehdotuksen perusteluissa. Myöskään asetusehdotuksessa ei rajata hinkuyskärokotetta koskevaa veloitetta alle vuoden ikäisiä hoitaviin tehtäviin. Perustelumistiössä kuitenkin todetaan, että ”tartuntatautilain 52 § 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluntuottaja tai sille palveluja tarjoava taho on velvollinen varmistamaan, että --- lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä toimivilla henkilöillä on --- ja alle vuoden ikäisiä lapsia hoitavilla rokotuksen antama suoja hinkuyskää vastaan.” Hinkuyskärokotetta koskeva velvoite on ristiriitainen ja sitä tulisi selventää, jotta edellytyksistä ei aiheudu käytännön tulkintahaasteita.

Asetusehdotuksen perustelumuistion 12 §:ää koskevassa viimeisessä virkkeessä todetaan, että ”on syytä kuitenkin huomioida, että kansallisessa rokotusohjelmassa riskiryhmille tarjottavat rokotukset edellyttävät muidenkin rokotusten tarjoamista henkilökunnan suojaamisen näkökulmasta.” KT toteaa, että kansallisessa rokotusohjelmassa määritellyt riskiryhmät ja henkilöstön suojaaminen ovat eri asioita ja niitä koskee eri lainsäädäntö. Virkettä on syytä selventää tulkinnallisuuksien välttämiseksi.

13 § Raskaana olevien verinäytteen tutkimus

-

14 § Yhdistämisaikaväli tartuntatautirekisterissä

-

15 § Voimaantulo

-

Muita kommentteja

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

KT toteaa, että tämä lausunto on tehty pohjautuen aiempaan lausuntokierroksella olleeseen tartuntatautilakiesitykseen sikäli, kun asetusehdotuksessa tai perustelumuistiossa on tartuntatautilakiesitykseen viitattu.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUEYÖNANTAJAT KT

Neuvottelujohtaja Jenni Aaltonen

Salli Minna

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT